

5 mei 1970

DRAAGVLAK VOOR DUURZAAMHEID

CONGRES DUURZAAM BOUWEN- 20 NOVEMBER 2019-DEN HAAG ANKE VAN HAL

AARDGAS
VOOR
ALLES

EXTRA | Het beste van De Telegraaf

Klimaatdrama

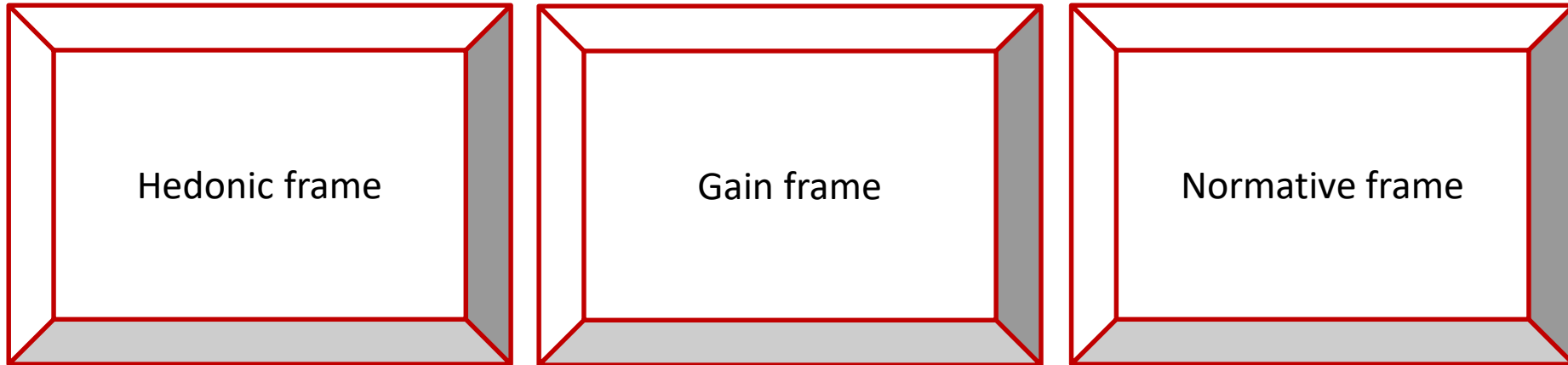

Door HOOFDREDACTIE
02 jan. 2019 in COLUMNS

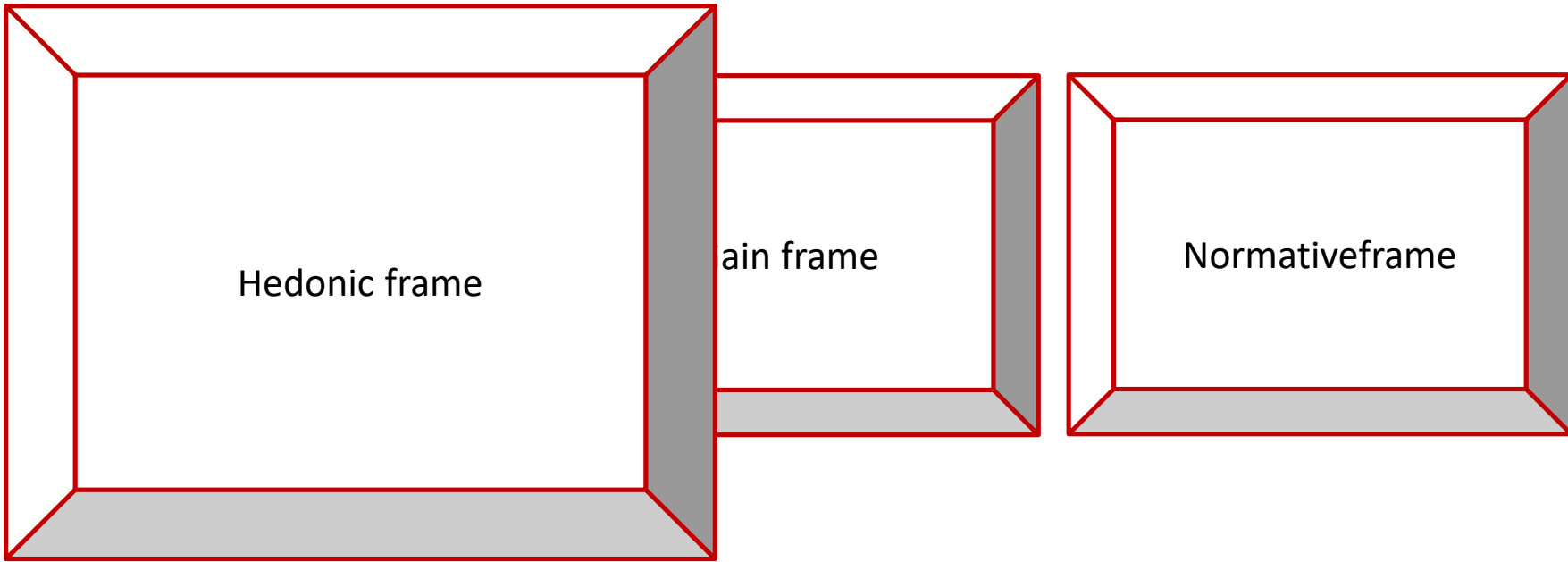
De plannen die zijn bekokstoofd aan de klimaattafels kunnen grote financiële gevolgen hebben voor burgers. De stijgende energiebelasting en de ambitie om zoveel mogelijk woningen van het gas af te halen, stellen Nederlanders voor een stevige kostenpost.

Goal Framing

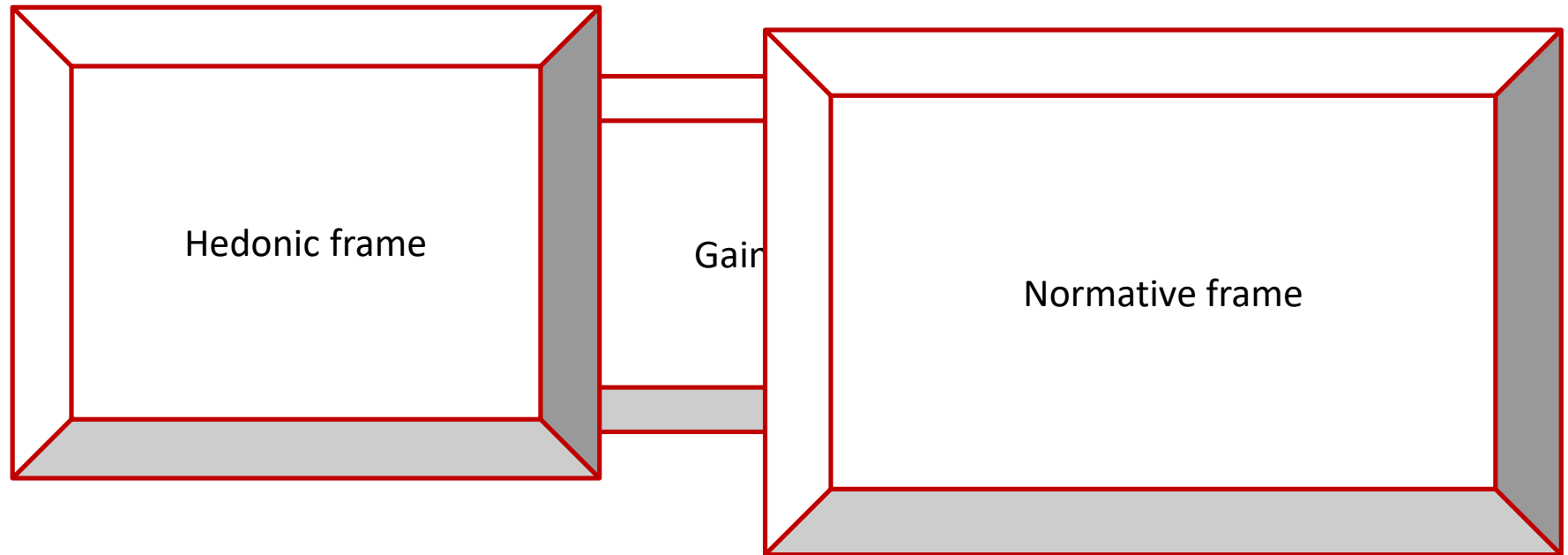
Uit: Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior
Lindenberg & Steg

Goal Framing

*Uit: Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior
Lindenberg & Steg*

Goal Framing

Uit: *Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior*
Lindenberg & Steg

Goal Framing

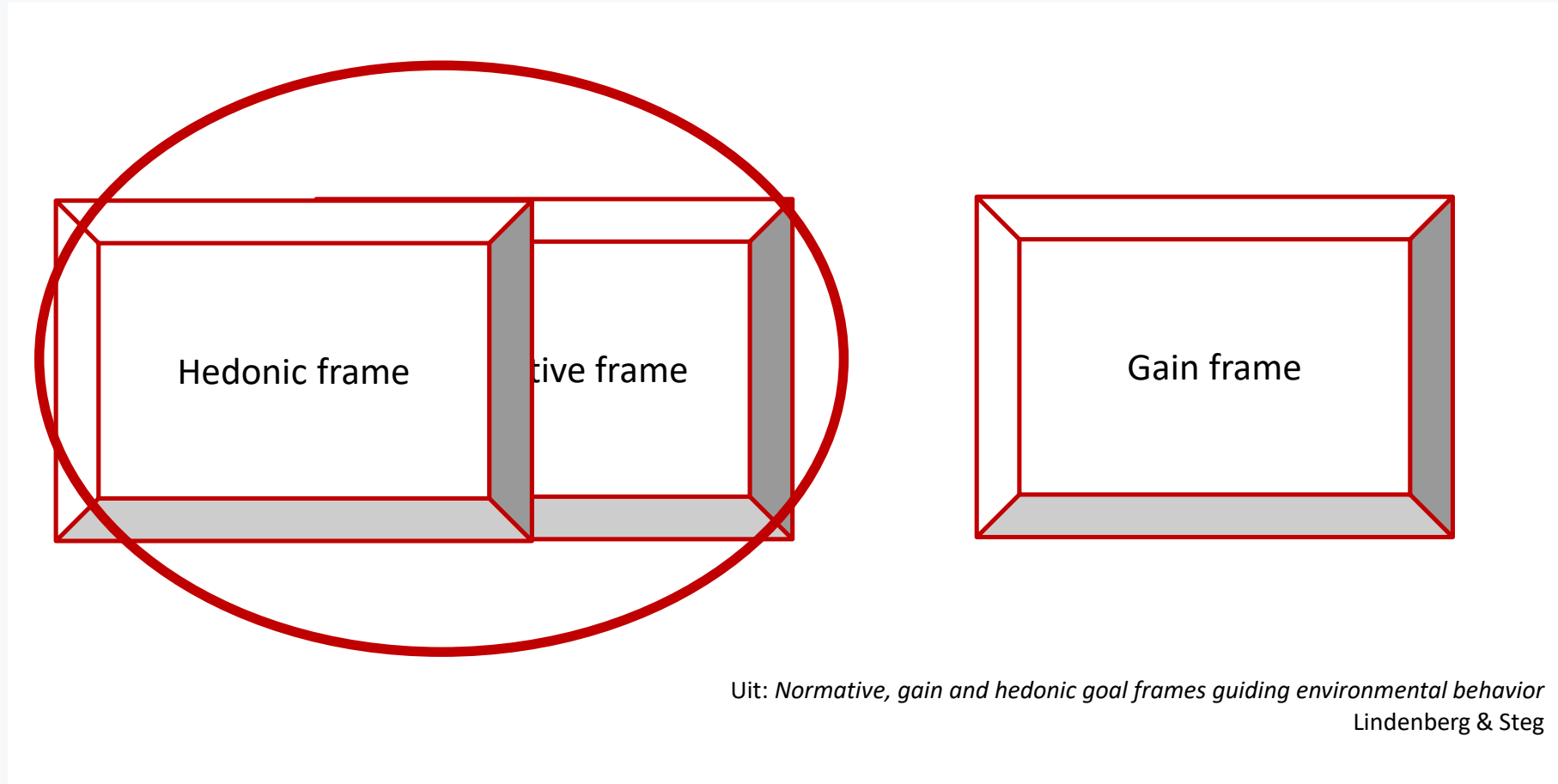
1. We ontkennen de ernst van het probleem
2. We leggen de verantwoordelijkheid voor de oplossing van de problemen bij een andere partij
3. We ontkennen of negeren onze mogelijkheden om zelf iets te doen
4. We zien wel dat we iets kunnen doen maar bagatelliseren de invloed ervan

Uit: *Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior*

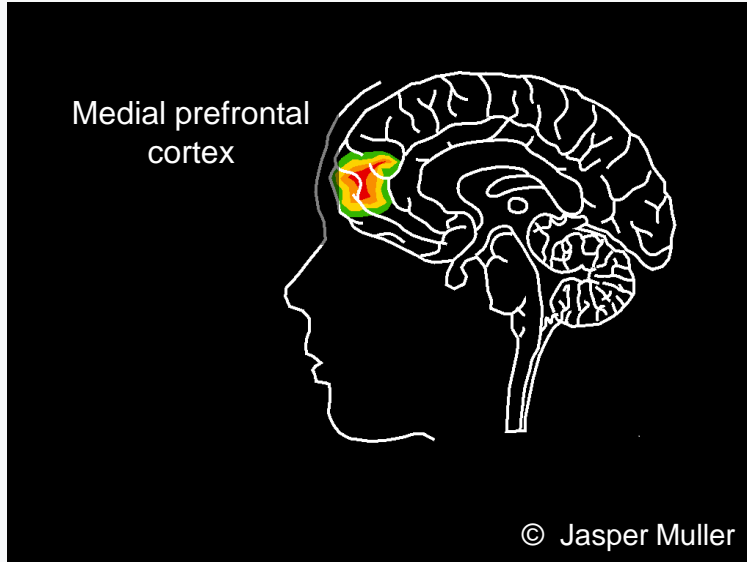
- Lindenberg & Steg

Goal Framing

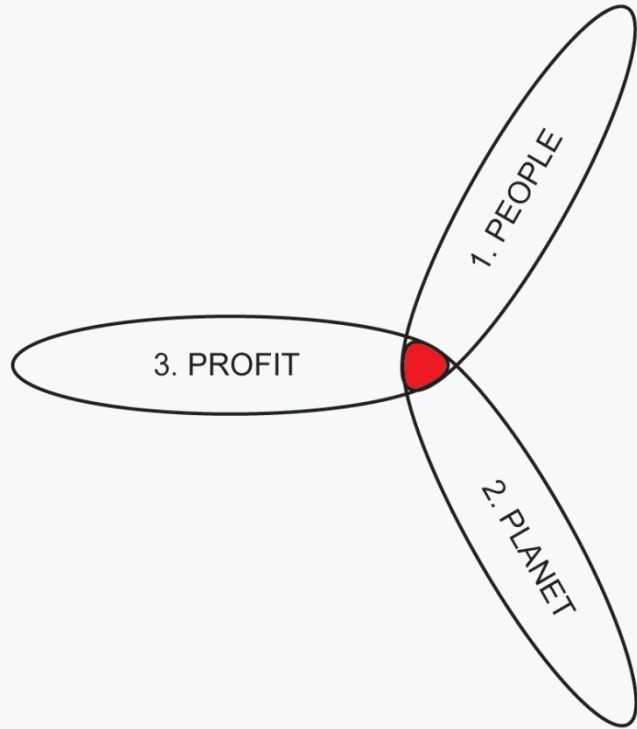
Uit: *Normative, gain and hedonic goal frames guiding environmental behavior*
Lindenberg & Steg

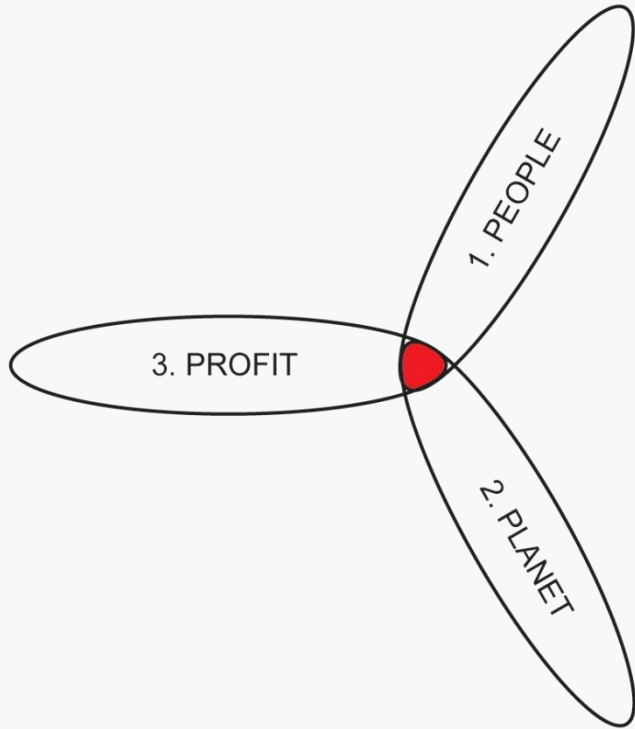
DE FUSIE VAN BELANGEN METAFOOR

“If people find something very attractive, blood flows to a small area in the front of the cerebral cortex. In photographs of the brains glows the medial prefrontal cortex in such situations as a fire. And this has great emotional impact.”

Frank, L., *Mindfield: How Brain Science is Changing Our World*, One world publications, 2009

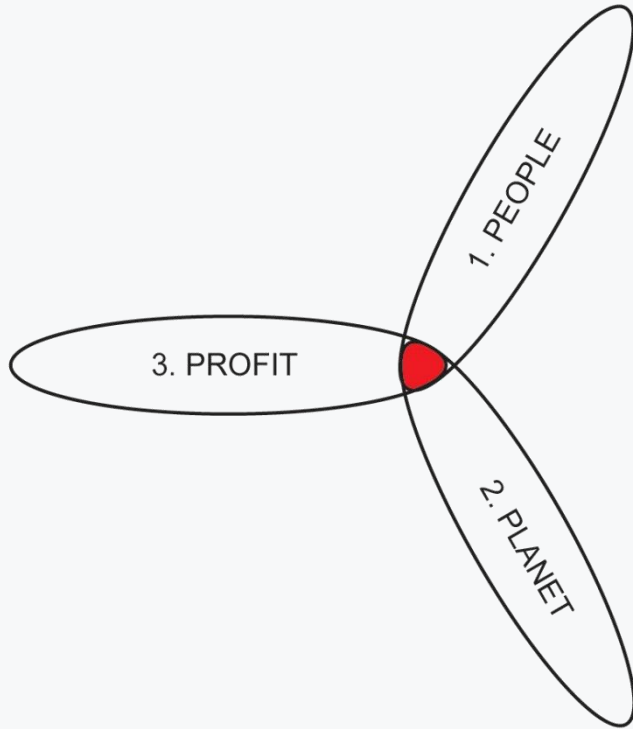

DE FUSIE VAN BELANGEN-AANPAK

DE FUSIE VAN BELANGEN-AANPAK

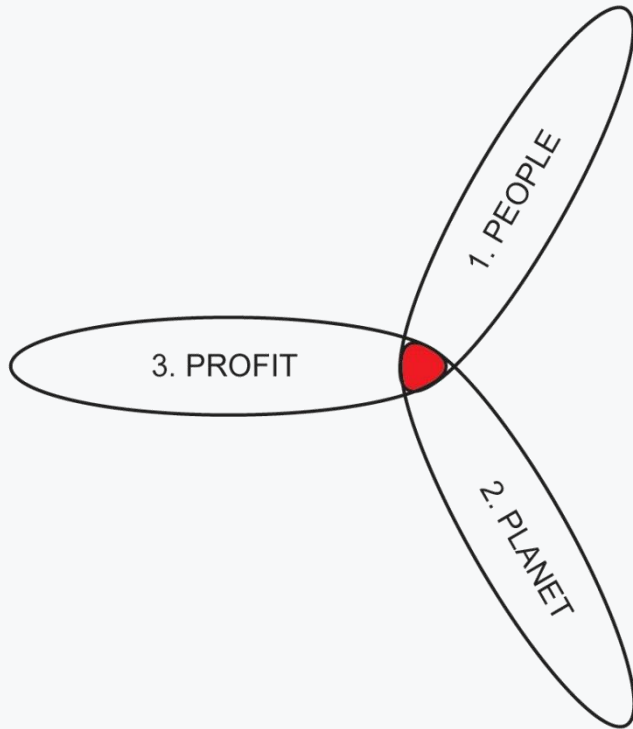
stap 1. Het analyseren van de belangen van de mensen hier & nu

DE FUSIE VAN BELANGEN-AANPAK

stap 1. Het analyseren van de belangen van de mensen hier & nu

stap 2. Het behartigen van die belangen op een manier die ook rekening houdt met de belangen van de mensen daar & later

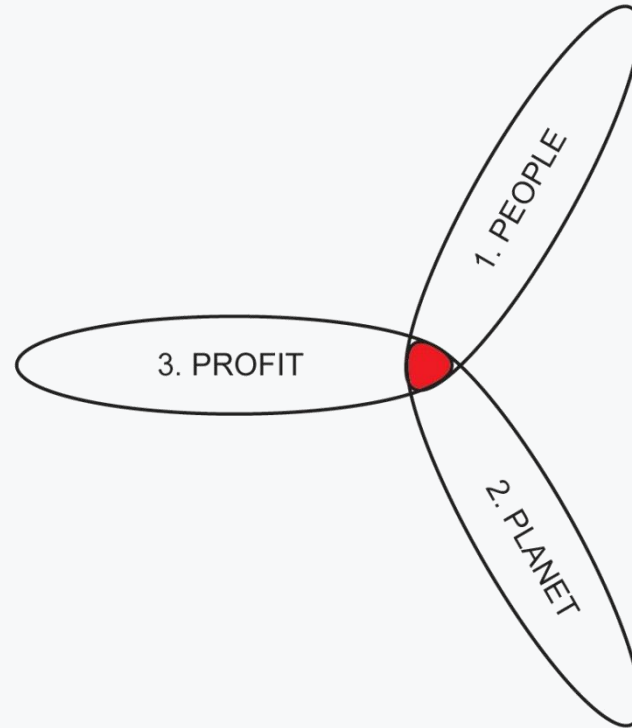
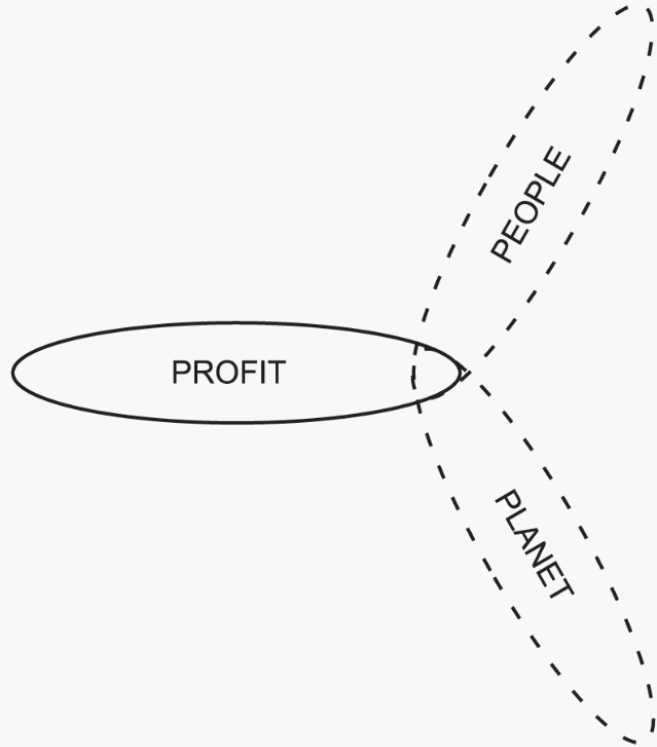

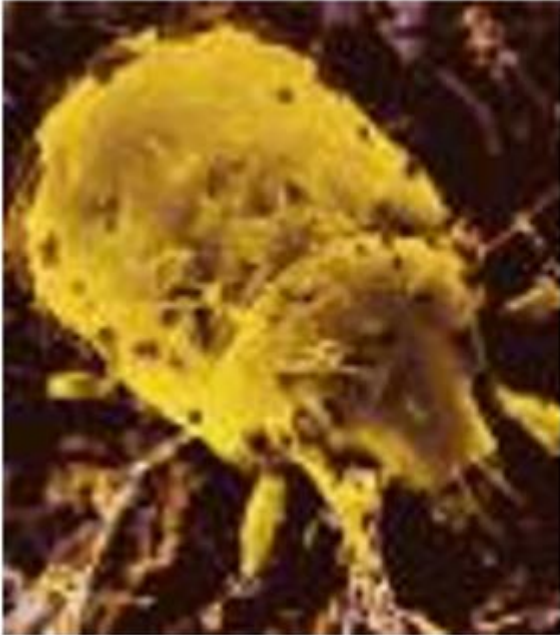
DE FUSIE VAN BELANGEN-AANPAK

stap 1. Het analyseren van de belangen van de mensen hier & nu

stap 2. Het behartigen van die belangen op een manier die ook rekening houdt met de belangen van de mensen daar & later

stap 3. Een aantrekkelijke manier vinden om dit gefinancierd te krijgen.

VOORBEELD

Warmtepomp

VOORBEELD

Uspenski-kathedraal, Helsinki

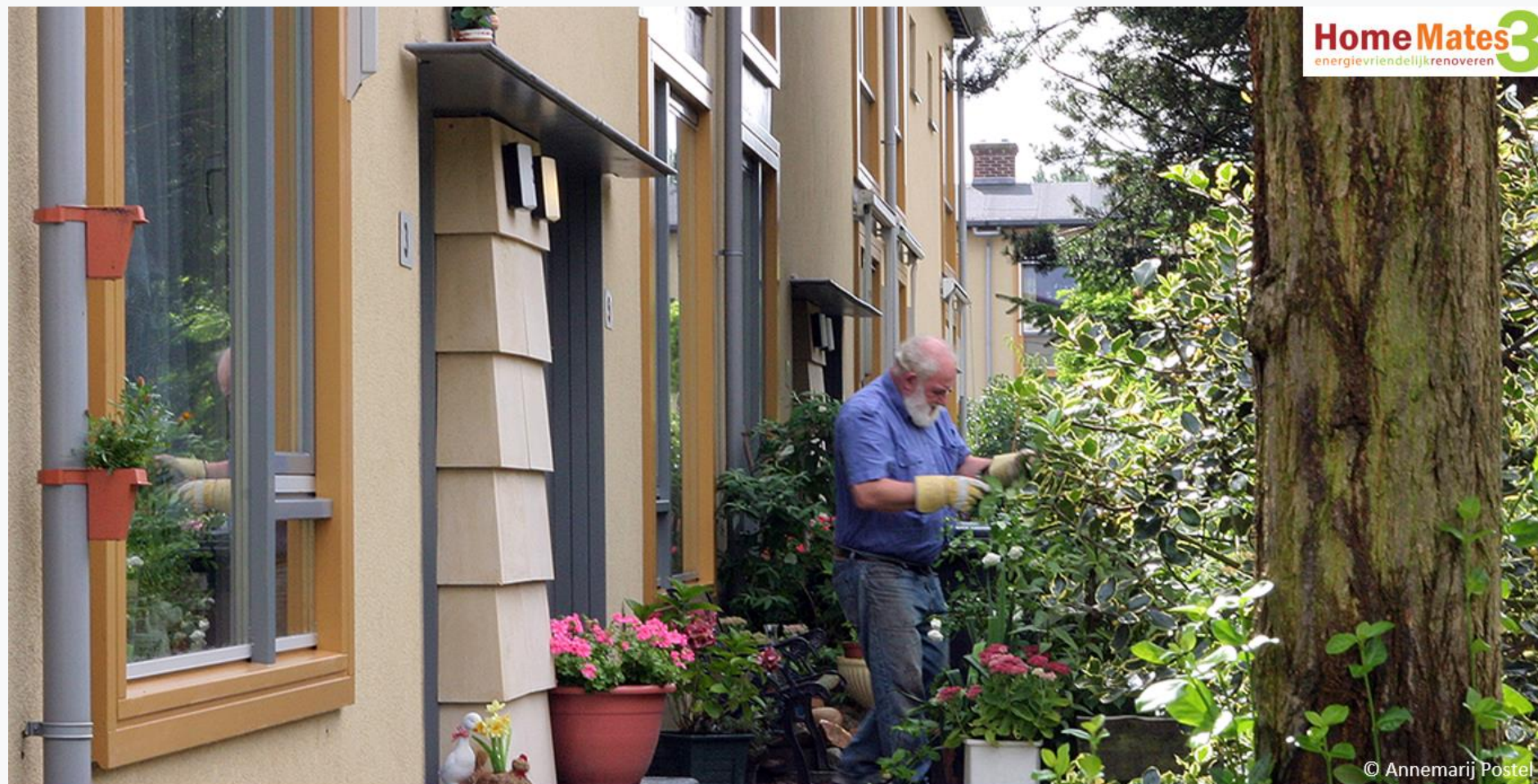
Source illustrations: J. Todd

VOORBEELD

Het waterzuiveringsysteem van Todd
(Baima Canal, China)

VOORBEELD

Ziekenhuis New
Mexico

Er is een 3^e succesfactor

Bewoners centraal

SAMEN WILLEN

Inbedden in een bredere context

SAMENBRENGEN

Gaat niet vanzelf

SAMENWERKEN

© Annemarij Postel

3^e succesfactor van renovaties met energieambities

$$X = Y + Y + Y + Y + Y$$

Terugverdientijd

$$X = Y + Y + Y + Y + Y$$

verliesaversie

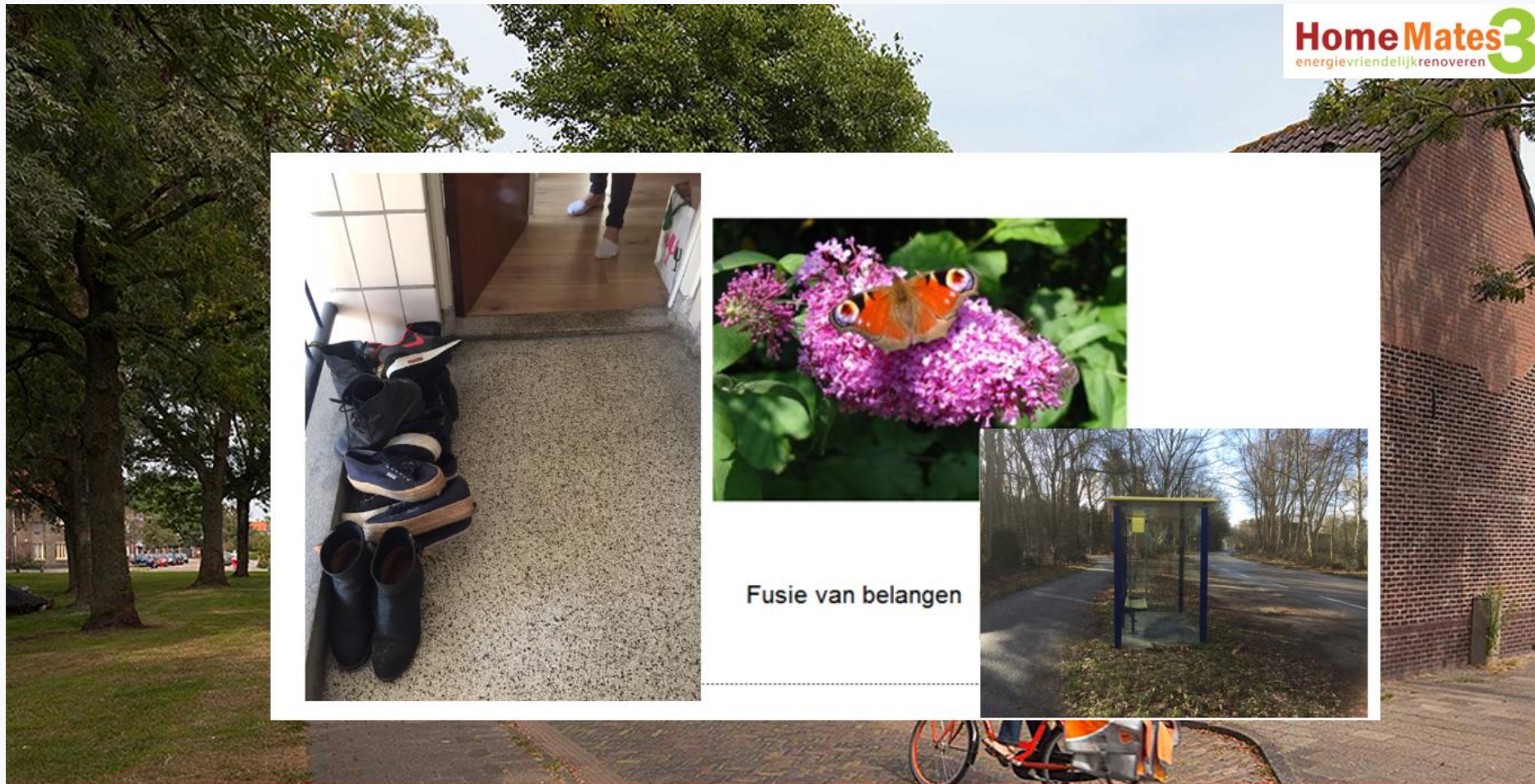
Terugverdientijd

$$X = Y + Y + Y + Y + Y$$

Verminderde waarde
uitgestelde beloning

Terugverdientijd

Fusie van belangen

Luisteren

Omarm de complexiteit

TORONTO

San Romanoway Resident Dreams

Shared at a Pop-up Park event

TORONTO

San Romanoway Resident Dreams

Shared at a Pop-up Park event

San Romanoway Revival Initiatives

1. Edible Balconies (2014)
2. Major Outdoor Revitalization (2015)
3. Skills Training & Programming (2015-16)
4. Indoor Tower Retrofit (Phase II- 2016/17)

Denk niet voor bewoners maar betrek ze

San Romanoway Resident Dreams

Shared at a Pop-up Park event

SAN ROMANOWAY
REVIVAL SNAP

San Romanoway Revival Initiatives

1. Edible Balconies (2014)
2. Major Outdoor Revitalization (2015)
3. Skills Training & Programming (2015-16)
4. Indoor Tower Retrofit (Phase II- 2016/17)

Betere wijken dankzij de energietransitie?

Stadsdeel
G40

Programma
Aanpak
Wijken
PAW

NYENRODE
Business Development

_PLATFORM31

Analyse van (koppel)kansen en dilemma's
in vijftien kwetsbare wijken

Experimentenprogramma Verduurzaming van Kwetsbare Wijken

Opgavegestuurd werken in Laak

In Laak in Den Haag werkt men opgavegestuurd in het Haagse Programma Wijkaanpak. Binnen dat programma zijn inmiddels 41 projecten opgezet in Haagse aandachtswijken. Door gebruik te maken van de aanwezige energie en netwerken in de wijk wordt in uiteenlopende experimenten gewerkt aan vier opgaven: vergroening van de binnenstad, kansen en gelijkheid voor kinderen, laaggeletterdheid en Verduurzaming Laak (gericht op energietransitie en klimaatadaptatie). Bij die opgaven horen opgaveteams. In het opgaveteam Verduurzaming Laak zitten vertegenwoordigers van geo-informatiebedrijven, het stadsdeel, de dienst Stadsbeheer, de dienst Stedelijke ontwikkeling, een onderzoeks- en adviesbureau en mensen van de Haagse Hogeschool. Samen onderzoeken deze partijen welke aanvullingen er kunnen worden gedaan op het reguliere top-down beleid. De droom- en leefwereld van mensen wordt verbonden met de verduurzamingsopgave en, op de achtergrond, de systeemwereld van het planproces. Er is een Coalitie Laak met partners om snel te kunnen schakelen. In die coalitie zitten de Haagse Hogeschool, het ROC Mondriaan, twee woningcorporaties (Staedion en Vestia), opbouw- en welzijnswerk, twee bedrijvenverenigingen, het Laaktheater, MooiWelzijn en de gemeente zelf. Als er in de wijk een (bottom-up of top-down) initiatief wordt ondernomen met drie of meer betrokken partijen is dat initiatief automatisch onderdeel van de Coalitie Laak. Door het opgavegestuurd werken wil de gemeente bewoners aansporen om hun eigen belangen na te streven. Verduurzaming wordt gezien als een potentiële ingang tot de leefwereld van bewoners. In die leefwereld vormen financiën een belangrijk punt van zorg; sommige mensen kunnen hun energierekening niet betalen en er is veel werkloosheid. Daar zit echter ook een kans, aangezien de energietransitie ook meer werk kan opleveren.

Medial prefrontal
cortex

© Jasper Muller

Succes!!